

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-327/23-C

Název	Výchovný ústav, středisko výchovné péče a střední škola Jindřichův Hradec
Sídlo	Gymnazijní 118, 377 01 Jindřichův Hradec
E-mail	podatelna@vujh.cz
IČO	60816911
Identifikátor	600028151
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavel Vítkovský
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Gymnazijní 118, 377 01 Jindřichův Hradec Janderova 147, 377 01 Jindřichův Hradec
Inspekční činnost na místě	5., 7. a 8. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních.

Charakteristika

Příspěvková organizace Výchovný ústav, středisko výchovné péče a střední škola Jindřichův Hradec (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“) vykonává činnost výchovného ústavu specializovaného na výchovně léčebnou péči, střediska výchovné péče, střední školy a školní jídelny. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 29 dívek, z toho 10 bylo v zařízení fyzicky přítomno. Dvě dívky měly povolený pobyt mimo zařízení, pět bylo ve zdravotnickém zařízení a 12 dívek bylo na útěku. Výchovně-vzdělávací činnost probíhala v šesti výchovných skupinách.

Střední škola (dále „škola“) poskytuje dětem umístěným v zařízení vzdělávání v dvouletém oboru vzdělání s výučním listem 69-54-E/01 Provozní služby. Ke dni inspekce bylo zapsáno 10 žáků ve dvou třídách 1. ročníku.

Středisko výchovné péče (dále „středisko“) poskytuje všestrannou preventivně výchovnou péči dětem u nichž se v průběhu jejich vývoje objevily poruchy chování. Středisko poskytuje ambulantní služby 224 klientům.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řediteli se daří postupně naplňovat cíle stanovené v koncepci rozvoje zařízení, a to zejména v oblastech zajištění výchovně-vzdělávacích aktivit a rozvoje materiálního zázemí školského zařízení. Část svých řídicích kompetencí delegoval na svého statutárního zástupce, etopeda, vedoucí střediska a zástupkyni ředitele pro střední školu. Hospitační a kontrolní činnost ve školském zařízení je realizována podle plánu, je efektivní, její výsledky jsou projednávány s jednotlivými pedagogickými pracovníky i na pedagogické radě.

Elektronický vnitřní informační systém je funkční dle potřeb a je doplněn osobním kontaktem pedagogů a odborných pracovníků. Informace o dopolední činnosti dívek, včetně hodnocení, získávají vychovatelé a vedení zařízení každý den na společných setkáních. Zákonní zástupci získávají informace o svých dětech telefonicky a při osobních jednáních.

Školské zařízení má dobré prostorové a materiální předpoklady pro realizaci svých školních vzdělávacích programů. Prostory výchovných skupin se podobají běžným bytovým jednotkám a poskytují dívkám dostatek příležitostí k získávání dovedností spojených s chodem domácnosti. Vybavení včetně nábytku je pravidelně obnovováno. Své osobní věci si mohou dívky uchovávat v uzamčeném prostoru s možností volného přístupu k nim. Pro realizaci zájmové činnosti poskytuje zázemí výtvarná a keramická dílna a tělocvična. Ke sportovní činnosti mohou dívky využívat také sportovní zařízení ve městě. Středisko výchovné péče je ambulantní, je umístěno ve středu města a splňuje požadované prostorové podmínky.

Poradenské pracoviště je tvořeno metodikem prevence, etopedem a terapeutkou. Tito odborní pracovníci ve vzájemné spolupráci napomáhají dívkám v průběhu adaptačního procesu se začleněním do nové sociální skupiny, poskytují jim podporu při postupném odstraňování závislostí na návykových látkách, podporují korekci disociálních vztahů a postojů i změnu jejich hodnotového systému. Poradenské pracoviště aktivně spolupracuje s místní adiktologickou poradnou, což rozšiřuje možnosti terapeutické podpory dívek. Těto spolupráce využívají i pedagogičtí pracovníci pro odborné poradenství v oblasti prevence zneužívání návykových látek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Organizace vzdělávání je účelná a zohledňuje časté příchody a odchody žákyň v průběhu roku. Pro dívky nezařazené do středního vzdělávání je v rámci dopoledního mimoškolního vzdělávání realizován kurz na podporu rozvoje pracovních kompetencí s cílem zvýšit uplatnitelnost na trhu práce. Při aktivitách zaměřených na získávání a upevňování základních znalostí, praktických dovedností a návyků získávají dívky kompetence potřebné pro každodenní život. Osobnostní rozvoj dívek podporuje i vícedenní cykloturistický pobyt, který je nedílnou součástí kurzu.

Hospitované hodiny teoretické i praktické výuky střední školy se vyznačovaly důsledností a respektujícím přístupem pedagogických pracovníků. Učivo bylo předkládáno s přiměřenou náročností, která zohledňovala vzdělávací potřeby žákyň. Velká pozornost byla věnována propojení učiva s reálnými životními situacemi, systematicky byl důraz kladen na rozvoj sociálních a komunikativních kompetencí. Dostatek prostoru byl věnován procvičování a upevňování poznatků i praktických dovedností. Vhodné využívání písemných učebních materiálů přispívalo k eliminaci učebních problémů způsobených častou či dlouhodobou absencí žákyň. Sledovaná výuka byla založena na individuálním přístupu, průběžná motivace i pravidelná zpětná vazba s důrazem na pochopení učiva přispívaly k zapojení žákyň do výuky.

V hodinách odborného výcviku vyučující důsledně dbali na bezpečnost práce a upevňování pracovních návyků. V některých hodinách byly žákyně vedeny k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Zejména v odborném výcviku umožňují sledovat průběžný pokrok žákyň kvalitně vedená portfolia, která jsou rovněž využívána pro přípravu k závěrečné zkoušce. Výuku vhodně doplňují i vycházky, exkurze a výlety.

Odpolední činnosti vycházely z týdenních plánů výchovně-vzdělávací činnosti, které korespondovaly s ročním plánem. Vychovatelé kladly důraz na získávání kompetencí, které dívkám umožní společenské zařazení a samostatný život. Posilování zodpovědnosti a samostatnosti pro začlenění do běžného života je promyšlené a probíhá v úzké spolupráci dívek, vychovatelů a odborných pracovníků (terapeutka, etoped, sociální pracovníce). Účelem těchto cílených aktivit je pozitivní motivace a korekce nevhodných forem chování. Každý večer probíhá na jednotlivých skupinách zhodnocení dne, včetně průběhu vzdělávání ve škole či kurzu. Zároveň jsou každý týden realizována komunitní setkání formou komunitního kruhu, který funkčně pracuje se vztahy ve skupinách. Ve sledovaném setkání vychovatelé vhodně pracovali s atmosférou, dívky bez obav vyjadřovaly svoje pocity a postoje, včetně sebehodnocení. Bylo patrné, že prostředí je pro ně bezpečným prostorem. V případě potřeby bývá těmto hodnocením přítomen i etoped nebo terapeutka.

Při hospitovaných činnostech prokazovali vychovatelé dobrou znalost dívek, jejich osobnostních charakteristik, respektovali jejich osobní tempo a přistupovali k nim empaticky. Při komunikaci s vychovateli vyjadřovaly dívky bez obav vlastní názor. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkaly, se měly možnost vyjádřit. Při hospitovaných činnostech byly uplatněny sportovně relaxační, pracovní, estetické a zájmové činnosti. I přesto, že aktivita dívek v průběhu činností kolísala, cíl se podařilo splnit.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém hodnocení v celém zařízení je postaven na kladné motivaci, oceňuje pozitivní chování a přispívá k socializaci a resocializaci dívek. Těm je každý den poskytována zpětná vazba k jejich chování, k přístupu k plnění jejich povinností, a to v podobě kombinovaného

kreditního a slovního hodnocení. Hodnotící systém je funkční a je pro všechny účastníky přehledný a srozumitelný. Hodnotí se dílčí aktivity během dne a týdenní zapojení do aktivit a činností. Snahou je předcházet nežádoucím projevům chování, zdůraznit pozitivní projevy chování a popř. motivovat dívky ke změně negativního chování. Dívky získávají za pozitivní chování kredity, které znamenají možnosti různých odměn (finanční odměna, mimořádná vycházka, prodloužená vycházka, návštěva kulturní akce apod.). Dívky mají možnost se ke každému hodnocení vyjádřit, čímž jsou posilovány jejich komunikativní kompetence a jsou tak přirozeně vedeny k sebereflexi. Důraz je kladen na pozitivní hodnocení a motivaci s cílem posilovat správné chování a jednání. Většina dívek má při příchodu problém s dodržováním režimu, proto jsou všechny činnosti přesně rozvrženy v čase, pravidelně se střídají a zároveň nabízejí pro dívky i potřebnou rozmanitost.

Škola se systematicky a intenzivně věnuje problémům s nízkou motivací žákyň ke studiu a jejich případnou neúspěšností. Počet neprospívajících či nehodnocených žákyň souvisí s častou či dlouhodobou absencí způsobenou především úteků. Individuální výsledky vzdělávání žákyň jsou pravidelně vyhodnocovány každý týden, celkové výsledky na jednáních pedagogické rady. Podle potřeby jsou průběžně přijímána opatření, která vedou ke zkvalitňování vzdělávání.

Dívky mají možnost vycházek, a to jak samostatných, tak s asistencí, dále pravidelných návštěv, dovolenek a styku se svými rodinnými příslušníky. Kromě možnosti návštěv zákonných zástupců v zařízení je běžný kontakt telefonický i písemný. Tento způsob přirozenou formou přivádí dívky k promyšlenému plánování času, napomáhá dodržení řádu a pravidel, což v konečném důsledku může podpořit úspěšný přechod dívek zpět do běžného života. Na ten jsou pedagogy průběžně připravovány, jsou vedeny k finanční gramotnosti, k dovednostem spojeným s nakupováním, úklidem, hygienou, bezpečným pohybem po okolí. Zařízení aktivně napomáhá i jejich návratu k jejich zákonným zástupcům, při vyhledávání chráněného bydlení, popř. vhodného zaměstnání. Na přechodu dívek do praktického života a do původního, případně nového prostředí, spolupracují všichni zaměstnanci.

Zařízení od roku 2021 průběžně vykazuje zvýšené množství dlouhodobých úteků dívek, často opakovaných. Vedení zařízení analyzuje důvody úteků, odborní pracovníci realizují individuální terapeutické rozhovory s dívkami útekářkami, ale přesto se tuto situaci nepodařilo prozatím výrazně zlepšit.

Ambulantní oddělení střediska výchovné péče zabezpečuje pro svoji spádovou oblast individuální i skupinové speciálně pedagogické a psychologické služby dětem s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji se zaměřením na výchovné, rodinné, školní a psychické problémy a zneužívání návykových látek. Rovněž zajišťuje výchovné poradenství a rodinné konzultace. Ve školním roce 2021/2022 poskytlo středisko své služby 276 klientům.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Renovace kuchyňských koutů na jednotlivých výchovných skupinách zkvalitnila podmínky pro přípravu pokrmů vychovateli společně s dívkami.
- Byl pořízen automobil, který zařízení využívá pro převozy dívek např. k lékaři nebo na sportovní a kulturní akce.
- Rekonstrukce cvičebny v zařízení zkvalitnila sportovní vyžití dívek.

Silné stránky

- Vedení zařízení pravidelně vyhodnocuje výchovně-vzdělávací činnosti, aktivně je řídí a vytváří podmínky pro jejich rozvoj a zkvalitňování, včetně pravidelné autoevaluace.
- Všichni pedagogové zařízení v souladu s nastavenými pravidly intenzivně spolupracují a komunikují, čímž pozitivně ovlivňují průběh vzdělávání a kvalitu poskytované péče.
- Nastavení systému mimoškolního vzdělávání podporuje osobnostní rozvoj dívek a jejich uplatnění na trhu práce

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Zařízení eviduje vysoké množství úteků, které narušují kontinuitu výchovně-vzdělávací činnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Vypracovat a realizovat efektivní systém pro snížení počtu úteků dívek ze zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny Výchovného ústavu, střediska výchovné péče a střední školy Jindřichův Hradec, ve znění dodatků a změn (poslední ze dne 22. 7. 2022) vydané MŠMT (příloha k opatření s čj. MSMT-18975/2022-1)
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti
3. Jmenování na pracovní místo ředitele Výchovného ústavu, střediska výchovné péče a střední školy, Jindřichův Hradec, Gymnazijní 118 vystavené ministrem školství, mládeže a tělovýchovy Robertem Plagou dne 18. 7. 2018 s čj. MSMT-10203/2018-2, s účinností od 1. srpna 2018
4. Školní řád střední školy účinný od 1. září 2018
5. Vnitřní řád výchovného ústavu účinný od 15. září 2017 včetně dodatku účinného od 15. února 2019
6. Vnitřní řád střediska výchovné péče účinný od 1. září 2019
7. Vnitřní řád školní jídelny účinný od 1. ledna 2019
8. Školní vzdělávací program pro obor 69-54 E/01 Provozní služby platný od 1. září 2022
9. Školní vzdělávací program školského zařízení ze dne 1. září 2017
10. Školní vzdělávací program střediska výchovné péče s účinností od 1. 1. 2016
11. Koncepce rozvoje zařízení ze dne 15. dubna 2018 do roku 2024
12. Plán práce střediska výchovné péče na školní rok 2022/2023

13. Plán výchovně-vzdělávací činnosti na školní rok 2022/2023
14. Týdenní programy výchovně-vzdělávací činnosti od 1. září 2022
15. Rozvrh hodin platný od 1. září 2022
16. Plány kontrol a hospitací 2022/2023 jednotlivých úseků
17. Plán personálního rozvoje na školní rok 2022/2023
18. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
19. Kniha úředních návštěv vedená od 25. 2. 2015, pro výchovné skupiny A-D od 28. 2. 2019, pro výchovné skupiny E-F od 1. 4. 2010
20. Kniha ostatních návštěv vedená pro výchovné skupiny A-D od 4. 11. 2005, pro výchovné skupiny E-F od 1. 4. 2010
21. Přehled útěků za školní rok 2021/2022
22. Kniha denní evidence zařízení od 1. září 2022
23. Výroční zprávy za školní rok 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022
24. Zápisy z jednání pedagogické rady od 1. září 2022
25. Dokumentace týkající se oblasti školního stravování
26. Dokumentace k BOZ včetně knih úrazů dětí
27. Ekonomická dokumentace zařízení za roky 2022 a 2023
28. Dokumentace k výchovnému poradenství a prevenci rizikového chování
29. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci a dalším vzdělávání, výpisy z rejstříku trestů, psychologická vyšetření)
30. Výpisy z rejstříku trestů nepedagogických pracovníků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Vlasta Kříčková, školní inspektorka

Mgr. Renata Pechoušková, školní
inspektorka

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.